

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

Iurie Diaconu

judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Victor Burduh și Nicolae Craiu

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Călugăreanu Vitalie, partea vătămată Tretiatcenco Valerii, avocatul Rogac Lucian, în numele inculpatului Ciumac Andrei, și avocatul Ionaș Gheorghe, în numele inculpatului Țugui Artur, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020 în cauza penală privindu-i pe

Ciumac Andrei XXXXX, născut la XXXXX,
domiciliat XXXXX

și

Țugui Artur XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat
XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.04.2017 – 12.04.2018;

Instanța de apel: 19.09.2019 – 25.02.2020;

Instanța de recurs: 04.06.2020 – 21.07.2020.

Asupra recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Călugăreanu Vitalie, partea vătămată Tretiatcenco Valerii, avocatul Rogac Lucian, în numele inculpatului Ciumac Andrei, și avocatul Ionaș Gheorghe, în numele inculpatului Țugui Artur, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 12.04.2018:

Țugui Artur a fost declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale pe termen de 1 an.

Potrivit art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite pe un termen de probă de 1 an.

Ciumac Andrei a fost declarat vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal și condamnat:

- pentru episodul săvârșit la 31.12.2009, la închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale pe termen de 1 an;

- pentru episodul săvârșit la 28.06.2011, la închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale pe termen de 1 an.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial de pedepse, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă – închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale pe termen de 1 an și 6 luni.

Potrivit art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite pe un termen de probă de 2 an.

Acțiunea civilă depusă de Chiseliov Alexandr a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea din contul lui:

- Ciumac Andrei, Țugui Artur și ÎS „Registru”, în mod solidar, în beneficiul lui Chiseliov Alexandr cu titlu de prejudiciu material 9000 Euro, suma echivalentă în lei conform cursului valutar stabilit de Banca Națională la momentul executării sentinței;

- Ciumac Andrei Vasile și Țugui Artur Vasile, în mod solidar, în beneficiul lui Chiseliov Alexandr 180000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă depusă de Tretiatcenco Valerii a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea din contul lui:

- Ciumac Andrei și ÎS „Registru”, în mod solidar, în beneficiul lui Tretiatcenco Valerii cu titlu de prejudiciu material 120000 dolari SUA, suma echivalentă în lei conform cursului valutar stabilit de Banca Națională la momentul executării sentinței;

- Ciumac Andrei Vladimir în beneficiul lui Tretiatcenco Valerii cu titlu de prejudiciu moral 25000 lei și cu titlu de cheltuieli judiciare 3000 lei.

În rest acțiunile civile au fost respinse.

Corpul delict a fost restituit proprietarului.

2. Prima instanță a constatat că:

Ciumac Andrei, aflându-se în exercițiul funcției de inspector superior al Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7, mun. Chișinău, a Direcției Principale înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS „CRIS Registru”, cu sediul mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 14, funcție pe care o exercita în temeiul ordinului nr. 181-p din 22.07.2008, fiind o persoană publică în conformitate cu prevederile art. 123 Cod penal, manifestând o atitudine neconștiincioasă față de obligațiunile de serviciu, neglijând expres prevederile pct. 7 și 9 a „Regulilor de înmatriculare a mijloacelor de transport”, aprobate prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1047 din 08.11.1999 „Cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării autovehiculelor și remorcilor acestora” și fișei de post, la 31.12.2009 a primit de la persoana terță Musienco Alexandru, fără împuternicirea corespunzătoare, cererea privind radierea de la evidență a mijlocului de transport de model „Lexus LX 570”, numărul șasiului XXXXX, numărul motorului XXXXX, completată din numele lui Tretiatcenco Valerii, fiind semnată de Musienco Alexandru și cererea privind schimbarea proprietarului asupra acestui mijlocul de transport completată din numele reprezentantului SRL „HAPPY VIKING” SRL Daniel Isac. La cereri au fost anexate: copia certificatului de înmatriculare nr. XXXXX eliberat la 17.09.2008, contractul de vânzare-cumpărare din 31.12.2009 încheiat între vânzătorul Tretiatcenco Valerii, în persona lui Musienco Alexandr, și cumpărătorul ÎM „HAPPY VIKING” SRL, copia certificatului de înregistrare a ÎM „HAPPY VIKING” SRL, copia extrasul nr. XXXXX din 28.09.2009 din Registrul de Stat al persoanelor juridice, copia adeverinței din 23.01.2006, ordinul din 31.12.2009 a directorului ÎM „HAPPY VIKING” SRL, procura nr. XXXXX din 10.05.2008 prin care Tretiatcenco Valerii l-a împuternicit pe Musienco Alexandru să-i reprezinte interesele în toate instanțele judiciare, organele de drept și organele administrației publice a Republicii Moldova cu toate drepturile prevăzute de reclamant, reclamat, terță persoană, pățimit în toate cazurile civile sau penale. În aceeași zi, prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu a inginerului Ciumac Andrei, ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de ele, exprimate prin neidentificarea împuternicirilor lui Musienco Alexandru, a contrasemnat cererile și chestionarul respective, inacțiune ce a permis reînmatricularea automobilului pe numele ÎM „HAPPY VIKING” SRL, prin ce lui Tretiatcenco Valerii a

fost cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 120000 dolari SUA, echivalentul a 1476204 lei conform cursului stabilit de Banca Națională a RM la acel moment.

Țugui Artur, activând în baza ordinului, nr. 254 p din 22.07.2010 în funcția de expert al Secției cercetări tehnico-științifice a Direcției securitate informațională și a documentelor a Departamentului tehnologii și producere al ÎS „CRIS „Registru”, fiind persoană publică, angajat al unei întreprinderi de stat autorizată să îndeplinească activități de interes public, care conform obligațiilor de serviciu îndeplinește cercetări prealabile a unităților de transport, în scopul depistării falsului inscripției de marcaj a caroseriei, motorului și șasiului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, precum și cercetări prealabile ale documentelor de însoțire a unităților de transport, pentru depistarea falsului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, având calificarea necesară în domeniul expertizei criminalistice, posedând cunoștințe despre caracteristicile de bază, amplasarea marcajelor la unitățile de transport și regulile utilizării materialelor informative de referință în domeniu, a comis neglijență în serviciu în următoarele circumstanțe:

La 24.06.2011, executând cercetarea documentelor și inscripțiilor de marcaj ale motorului și șasiului automobilului de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXX, prezentat examinării de către proprietarul Burac Denis, aplicând metodele tehnice specifice, a examinat superficial inscripțiile de marcaj și pașaport tehnic de tip italian.

Ca urmare a atitudinii neglijente sau neconștințioase față de obligațiile de serviciu expertul Țugui Artur nu a depistat modificare semnelor cu numărul de ordine „12” până la „17” ale numărului de caroserie, nu a depistat la panoul de bord al automobilului, care conține informația despre codul numărul șasiului înscris în blocul de comandă al motorului automobilului, nu a depistat lipsa ecusonului de trecere a controlului tehnic obligatoriu a automobilului, precum și culoarea mai deschisă a numărului tipărit la pașaportul tehnic de tip italian, prin ce a permis înmatricularea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXX, care din 10.04.2010 figurează ca fiind furat din Italia cu n/î XXXXX.

Ulterior Denis Burac a înstrăinat automobilul indicat la prețul de 9000 euro lui Chiseliov Alexandru, cauzându-i ultimului un prejudiciu în proporții deosebit mari.

Ciumac Andrei, activând în baza ordinului nr. 181-p din 22.07.2008 în funcția de inginer al Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7 mun. Chișinău al Direcției înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS „CRIS Registru”, fiind persoană publică, angajat al unei întreprinderi de stat autorizată să îndeplinească activități de interes public, care conform obligațiilor de serviciu examinează cererile persoanelor fizice pe întrebările ce țin de domeniul documentării și evidenței mijloacelor de transport, efectuează toate verificările, controale și alte formalități legate de aceasta, efectuează verificarea tuturor documentelor ce servesc drept temei la documentarea și evidența mijloacelor de transport, precum și ale materialelor care pot să denote semne de falsificare și a altor documente în care pot apărea asemenea cazuri, efectuează personal verificarea agregatelor numerotate ale mijloacelor de transport, a comis neglijența în serviciu în următoarele circumstanțe:

La 24.06.2011 inginerul Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7 Chișinău a Direcției înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS „CRIS Registru” Ciumac Andrei a primit spre examinare cererea din 24.06.2011, completată din numele proprietarului mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXX, Burac Denis cu privire la înmatriculare primară de stat a vehiculului nominalizat.

La 28.06.2011, în rezultatul atitudinii neglijente sau neconștiințioase față de obligațiile de serviciu a inginerului Ciumac Andrei, exprimată prin neexaminarea și acceptarea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXX și a documentelor ca certificatul de înmatriculare și titlul de proprietate a acestui vehicul spre examinare expertului autorizat în activitatea respectivă, care să determine autenticitatea documentelor, eventualele modificări ale textului inițial sau numerelor agregatelor mijlocului de transport în cauză, inacțiune ce a permis înmatricularea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXX, care din 10.04.2010 figura ca fiind furat din Italia cu n/î XXXXX.

Ulterior Burac Denis a înstrăinat automobilul indicat la prețul de 9000 euro lui Chiseliov Alexandru, cauzându-i ultimului un prejudiciu în proporții deosebit de mari.

Acțiunile inculpaților Țugui Artur și Ciumac Andrei au fost încadrate în baza art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal – *neglijența în serviciu, adică neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca*

rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

2.1. Prima instanță a conchis că vinovăția inculpaților a fost dovedită pe deplin și că încadrarea juridică este una corectă.

Acțiunile civile depuse de părțile vătămate sunt întemeiate și că prejudiciul material solicitat a fost probat, iar cuantumul prejudiciului moral este exagerat. S-a dispus încasarea în mod solidar din contul inculpaților și a ÎS „Registru” a prejudiciului material deoarece acesta a fost cauzat în urma neexecutării corespunzătoare a obligațiilor de serviciu, în calitate de salariați a persoanei juridice.

La individualizarea pedepsei s-a ținut cont de personalitatea inculpaților, care nu sunt periculoși pentru societate, nu sunt cunoscuți cu antecedente penale, se caracterizează pozitiv la locul de muncă și au săvârșit pentru prima dată o infracțiune, iar circumstanțe ce ar agrava răspunderea nu au fost stabilite.

3. Împotriva sentinței apeluri au declarat avocatul Ionaș Gheorghe, în numele inculpatului Țugui Artur, și partea civilmente responsabilă Agenția Servicii Publice în persoana Directorului interimar Eșanu Mircea.

Avocatul Ionaș Gheorghe prin apelul declarat în numele inculpatului Țugui Artur solicită repunerea în termen, admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Țugui Artur să fie achitat pe motiv că în acțiunile acestuia nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal și a lăsa fără soluționare acțiunea civilă depusă de partea vătămată Chiseliov Alexandr.

În cerințelor apelului s-a invocat că:

- dezbaterile judiciare și ultimul cuvânt inculpaților a fost acordat la 09.02.2018 iar pentru 26.02.2018 a fost fixată pronunțarea sentinței. La 26.02.2018 pronunțarea sentinței nu a avut loc pe motivul lipsei judecătorului, explicându-se părților că despre următoarea ședință vor fi informați suplimentar. Prezentându-se de nenumărate ori la instanță nu a primit nici un răspuns relevant cu privire la următoarea ședință și modul de obținere a sentinței.

Ulterior, pe pagina web a Judecătoriei Chișinău a fost plasată informația cu privire la faptul că ședința de judecată a fost fixată pentru 24.05.2018, ora 14:00. Prezentându-

se la data și ora indicată, judecătorul i-a informat că pe pagina web este o eroare iar ședința nu va avea loc deoarece încă nu este fixată.

Ulterior, ședința din 24.05.2018, ora 14:00 a fost exclusă iar la 10.09.2018 a fost plasat dispozitivul sentinței pronunțat chipurile la 12 aprilie 2018, cu indicarea faptului că sentința motivată va fi pronunțată la 11.05.2018.

La data de 11.09.2018 s-a adresat cu o cerere în adresa instanței cu solicitarea informării despre data petrecerii ședinței sau expedierea sentinței motivate pentru a fi studiată și, după caz, contestată în ordine de apel. Până la moment nu a recepționat sentința și nu a fost informat despre data și ora ședinței;

- potrivit materialelor cauze, învinuirea înaintată lui Țugui Artur nu și-a găsit confirmarea pe parcursul cercetării judecătorești și în special nu s-a constatat existența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- în învinuire nu sunt indicate actele normative care ar fi fost încălcate de Țugui Artur și normele juridice care prevăd faptul că inculpatul ar fi persoană publică;

- pe parcursul cercetării judecătorești s-a constatat că Țugui Artur a efectuat doar cercetarea preliminară pe teritoriul BIT nr.7, a automobilului „Mercedes B200” cu numărul șasiului XXXXX și cu numărul motorului XXXXX, aceasta fiind efectuată în strictă conformitate cu Instrucțiunea din 10.07.2007 „Cu privire la ordinea și regulile de efectuare a examinării preliminare și cercetării semnelor de marcaj ale mijloacelor de transport și documentelor lor de însoțire de către experții Secției deservirii teritoriale”, fără aplicarea metodelor distructive, soluțiilor speciale, hârtie abrazivă și alte metode care duc la distrugerea numărului șasiului automobilului.

În cadrul acesteia inculpatul Țugui Artur a utilizat lupa, oglinda la motor și becul, a fost efectuată fotografierea automobilului, VIN-codului, VIN-codul aplicat pe șasiu și tăblița aplicată pe bara ușii, a constatat lipsa ecusonului pe certificatul de înmatriculare de origine italiană, motive din care nu a semnat foto-tabelul pe verso a cererii și pe certificatul de proprietate, nu a aplicat ștampila pe certificatul de proprietate deoarece au apărut anumite dubii și a transmis lui Ciumac Andrei că este necesară efectuarea unei constatări tehnico-științifice, și astfel nu a aplicat ștampila pe certificatul de proprietate.

În rezultatului examinării certificatului de înmatriculare de originea italiană a constatat lipsa semnelor ce ar indica la prezența stării tehnice a mijlocului de transport, care este obligatoriu pentru mijlocul de transport ce circulă fără tracțiune și nu este din

salon, în circumstanțele date inculpatul Țugui Artur nu a acceptat înmatricularea mijlocului de transport iar faptul dat se confirmă prin lipsa semnăturii și ștampilei pe actele indicate supra.

Astfel, în baza dubiilor invocate de către expertul Țugui Artur, posesorul a fost îndreptat către Direcția documentare mijloace de transport din cadrul ÎS „CRIS Registru”, iar conform răspunsului instituției date nr. 814i din 28.06.2011 s-a permis înmatricularea automobilului cu VIN-cod nr. XXXX deoarece nu se află în căutare.

Țugui Artur nu dispune de posibilitatea tehnică și capacitățile profesionale privind efectuarea constatării tehnico-științifică deoarece anume în cadrul acestei constatări și prin utilizarea tehnicii și metodelor speciale, impropriei activității sale, a și fost depistată ștanțarea VIN–Cod-ului automobilului de model „Mercedes B200 CDI”;

- lui Țugui Artur i s-a incriminat cauzarea de daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, provocând alte urmări grave însă, în învinuirea înaintată se indică asupra faptului că Burac Denis a înstrăinat automobilul la un preț de 9000 euro lui Chiseliov Alexandru, cauzându-i ultimului un prejudiciu în proporții deosebit mari, fără a fi indicate acțiunile inculpatului care ar fi dus la cauzarea daunelor în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, provocând alte urmări grave;

- prin dispozitivul sentinței acțiunile civile ale părților vătămate au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor care urmează a fi încasate în beneficiul părților civilmente nominalizate să hotărască instanța de drept comun în cadrul unui proces aparte conform regulilor stabilite pentru cauzele civile, iar potrivit dispozitivului sentinței integrale, acțiunile civile ale părților vătămate au fost admise în parte și s-a încasat din contul inculpaților și ÎS „Registru”, în mod solidar, în beneficiul lui Chiseliov Alexandr, ca recuperare a prejudiciului material cauzat – 9000 euro, ori suma echivalentă în lei conform cursului valutar stabilit de Banca Națională la momentul executării sentinței date, și s-a încasat din contul inculpaților, în mod solidar, în beneficiul lui Chiseliov Alexandr – 180000 lei ca recuperare a prejudiciului moral cauzat.

Partea civilmente responsabilă – Agenția Servicii Publice în persoana Directorului interimar Eșanu Mircea – contestă sentința în latura civilă invocând că instanța de fond a omis să expună motivele din care a ajuns la concluzia că prejudiciul

material menționat urmează a fi încasat în mod solidar și de la ÎS „CRIS Registru” fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

Părțile vătămate au avut posibilitatea să-și apere interese legitime prin recunoașterea nulității actelor juridice ca urmare a viciilor juridice depistate cu atragere la răspundere civilă a persoanelor care le-au înstrăinat, bunurile cu aceste vicii juridice, care sunt adevăratele persoane care le-au cauzat prejudicii în modul stabilit de art. 16; 1122 Cod civil. Aceste fapte se dovedesc prin aceea că aceste persoane au înaintat acțiuni în judecată privind apărarea drepturilor sale în fața persoanelor care real le-a cauzat prejudiciul, însă cererile lor au fost scoase de pe rol, adică din culpa lor gravă nu au înlăturat prejudiciul prin mijloace legale.

Disponerea de a încasa și de la ÎS „CRIS Registru” în mod solidar pretinsul prejudiciu este neîntemeiată și din considerentul că organul de urmărire penală nu a înaintat față de întreprindere învinuire, iar instanța indică doar că încasarea este solidară, deoarece ei activau ca salariați în cadrul ÎS „CRIS Registru” fără să stabilească vinovăția.

Drept urmare, se solicită repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă în partea încasării solidare și din contul ÎS „CRIS Registru” a prejudiciului material să fie respinsă ca neîntemeiată.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2020 au fost repuse în termen apelurile, admise, inclusiv din alte motive, apelurile, casată total sentința, rejudecată cauza, inclusiv în conformitate cu art. 411 Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Ciumac Andrei a fost achitat de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal (*episodul cu partea vătămată Tretiacenco Valerii*), deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Ciumac Andrei a fost liberat de răspundere penală în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, în baza art. 53 lit. g) și art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal și încetat procesul penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Țugui Artur a fost liberat de răspundere penală în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, în baza art. 53 lit. g) și art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal și încetat procesul penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

A fost admisă acțiunea civilă și s-a dispus încasarea din contul lui Țugui Artur și Ciumac Andrei în beneficiul lui Chiseliov Alexandru, în mod solidar, a:

- prejudiciului moral în mărime de 20000 (douăzeci mii) lei;
- prejudiciului material în mărime de 9000 (nouă mii) euro, echivalentul în lei la momentul executării hotărârii.

S-a dispus transmiterea corpului delict (*automobilul de model "Mercedes B200 CDI", VIN-cod WDD2452081J400020, cu nr. de înmatriculare K AR 459*) către „San Giogio Service Genova” SRL, reprezentat de SRL „Lori-s Autoplus”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Bulgară 31A.

4.1. În partea descriptivă a hotărârii instanța de apel a constatat că:

✓ **Ciumac Andrei** se învinuiește că aflându-se în exercițiul funcției de inspector superior al Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7, mun. Chișinău, a Direcției Principale înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS „CRIS Registru”, cu sediul mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 14, funcție pe care o exercita în temeiul ordinului nr. 181-p din 22.07.2008, fiind o persoană publică în conformitate cu prevederile art. 123 Cod penal, manifestând o atitudine neconștiincioasă față de obligațiunile de serviciu, neglijând expres prevederile pct. 7 și 9 a „Regulilor de înmatriculare a mijloacelor de transport”, aprobate prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1047 din 08.11.1999 „Cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării autovehiculelor și remorcilor acestora” și fișei de post, la 31.12.2009 a primit de la persoana terță Musienco Alexandru, fără împuternicirea corespunzătoare, cererea privind radierea de la evidență a mijlocului de transport de model „Lexus LX 570”, numărul șasiului XXXXX, numărul motorului XXXXX, completată din numele lui Tretiatenco Valerii, fiind semnată de Musienco Alexandru și cererea privind schimbarea proprietarului asupra acestui mijloc de transport completată din numele reprezentantului SRL „HAPPY VIKING” SRL Daniel Isac. La cereri au fost anexate: copia certificatului de înmatriculare nr. XXXXX eliberat la 17.09.2008, contractul de vânzare-cumpărare din 31.12.2009 încheiat între vânzătorul Tretiatenco Valerii, în persona lui Musienco Alexandru, și cumpărătorul ÎM „HAPPY VIKING” SRL, copia certificatului de înregistrare a ÎM „HAPPY VIKING” SRL, copia extrasul nr. XXXXX din 28.09.2009 din Registrul de Stat al persoanelor juridice, copia adeverinței din

23.01.2006, ordinul din 31.12.2009 a directorului ÎM „HAPPY VIKING” SRL, procura nr. XXXXX din 10.05.2008 prin care Tretiaticenco Valerii l-a împuternicit pe Musienco Alexandru să-i reprezinte interesele în toate instanțele judiciare, organele de drept și organele administrației publice a Republicii Moldova cu toate drepturile prevăzute de reclamant, reclamat, terță persoană, pătimit în toate cazurile civile sau penale. În aceeași zi, prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu a inginerului Ciumac Andrei, ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de ele, exprimate prin neidentificarea împuternicirilor lui Musienco Alexandru, a contrasemnat cererile și chestionarul respective, inacțiune ce a permis reînmatricularea automobilului pe numele ÎM „HAPPY VIKING” SRL, prin ce lui Tretiaticenco Valerii a fost cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 120000 dolari SUA, echivalentul a 1476204 lei conform cursului stabilit de Banca Națională a RM la acel moment.

Astfel, acțiunile lui Ciumac Andrei au fost încadrate în baza art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal – *neglijența în serviciu, adică neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.*

Ciumac Andrei, activând în baza ordinului nr. 181-p din 22.07.2008 în funcția de inginer al Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7 mun. Chișinău al Direcției înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS „CRIS Registru”, fiind persoană publică, angajat al unei întreprinderi de stat autorizată să îndeplinească activități de interes public, care conform obligațiilor de serviciu examinează cererile persoanelor fizice pe întrebările ce țin de domeniul documentării și evidenței mijloacelor de transport, efectuează toate verificările, controale și alte formalități legate de aceasta, efectuează verificarea tuturor documentelor ce servesc drept temei la documentarea și evidența mijloacelor de transport, precum și ale materialelor care pot să denote semne de falsificare și a altor documente în care pot apărea asemenea cazuri, efectuează personal verificarea agregatelor numerotate ale mijloacelor de transport, a comis neglijența în serviciu în următoarele circumstanțe:

La 24.06.2011 inginerul Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7 Chișinău a Direcției înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS „CRIS

Registru” Ciumac Andrei a primit spre examinare cererea din 24.06.2011, completată din numele proprietarului mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXX, Burac Denis cu privire la înmatriculare primară de stat a vehiculului nominalizat.

La 28.06.2011, în rezultatul atitudinii neglijente sau neconștiințioase față de obligațiile de serviciu a inginerului Ciumac Andrei, exprimată prin neexaminarea și acceptarea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXX și a documentelor ca certificatul de înmatriculare și titlul de proprietate a acestui vehicul spre examinare expertului autorizat în activitatea respectivă, care să determine autenticitatea documentelor, eventualele modificări ale textului inițial sau numerelor agregatelor mijlocului de transport în cauză, inacțiune ce a permis înmatricularea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXX, care din 10.04.2010 figura ca fiind furat din Italia cu n/î DS361KG.

Ulterior Burac Denis a înstrăinat automobilul indicat la prețul de 9000 euro lui Chiseliov Alexandru, cauzându-i ultimului un prejudiciu în proporții deosebit de mari.

Astfel, acțiunile lui Ciumac Andrei au fost încadrate în baza art. 329 alin. (1) Cod penal – *neglijența în serviciu, adică neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.*

Țugui Artur, activând în baza ordinului, nr. 254 p din 22.07.2010 în funcția de expert al Secției cercetări tehnico-științifice a Direcției securitate informațională și a documentelor a Departamentului tehnologii și producere al ÎS „CRIS „Registru”, fiind persoană publică, angajat al unei întreprinderi de stat autorizată să îndeplinească activități de interes public, care conform obligațiilor de serviciu îndeplinește cercetări prealabile a unităților de transport, în scopul depistării falsului inscripției de marcaj a caroseriei, motorului și șasiului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, precum și cercetări prealabile ale documentelor de însoțire a unităților de transport, pentru depistarea falsului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, având calificarea necesară în domeniul expertizei criminalistice, posedând cunoștințe despre caracteristicile de bază, amplasarea marcajelor la unitățile de

transport și regulile utilizării materialelor informative de referință în domeniu, a comis neglijență în serviciu în următoarele circumstanțe:

La 24.06.2011, executând cercetarea documentelor și inscripțiilor de marcaj ale motorului și șasiului automobilului de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXX, prezentat examinării de către proprietarul Burac Denis, aplicând metodele tehnice specifice, a examinat superficial inscripțiile de marcaj și pașaport tehnic de tip italian.

Ca urmare a atitudinii neglijente sau neconștiincioase față de obligațiile de serviciu expertul Țugui Artur nu a depistat modificare semnelor cu numărul de ordine „12” până la „17” ale numărului de caroserie, nu a depistat la panoul de bord al automobilului, care conține informația despre codul numărului șasiului înscris în blocul de comandă al motorului automobilului, nu a depistat lipsa ecusonului de trecere a controlului tehnic obligatoriu a automobilului, precum și culoarea mai deschisă a numărului tipărit la pașaportul tehnic de tip italian, prin ce a permis înmatricularea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXX, care din 10.04.2010 figurează ca fiind furat din Italia cu n/î XXXXX.

Ulterior Denis Burac a înstrăinat automobilul indicat la prețul de 9000 euro lui Chiseliov Alexandru, cauzându-i ultimului un prejudiciu în proporții deosebit mari.

Astfel, acțiunile lui Țugui Artur au fost încadrate în baza art. 329 alin. (1) Cod penal – *neglijența în serviciu, adică neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice;*

✓ învinuirea adusă lui Ciumac Artur (*episodul cu partea vătămată Tretiatcenco Valerii*) este vagă și nefondată, fiind lipsită de suport probatoriu, iar probele administrate de acuzare nu sunt pertinente, concludente și veridice, fiindu-le făcută o apreciere eronată.

Astfel, în cadrul cercetării judecătorești, nu au fost prezentate careva argumente plauzibile, ce ar confirmă că Ciumac Andrei nu a îndeplinit corespunzător obligațiile de serviciu și a avut o atitudine neglijentă și neconștiincioasă față de ele, exprimată prin neidentificarea împuțernicirilor lui Musienco Alexandru și ca urmare contrasemnarea cererilor și chestionarului, inacțiune ce a permis reînmatricularea automobilului pe numele

întreprinderii „HAPPY VIKING” SRL, prin ce lui Tretiatcenco Valerii i s-a cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 120000 dolari SUA, care conform cursului BNM din 31.12.2009 constituie 1476204 lei.

Infrațiunea prevăzută de art. 329 Cod penal este una de blanchetă care implică încălcarea unor acte normative iar aceste acte, urmează a fi indicate în învinuire pentru a putea fi verificate de către partea apărării și instanța judecătorească, fapt ce nu a fost respectat.

Nu poate fi vorba de constatarea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 329 Cod penal (*episodul cu partea vătămată Tretiatcenco Valerii*), or este obligatorie prezența elementului „*dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice*”, element ce nu a fost demonstrat în cadrul examinării cauzei, ca de altfel, în mod obligatoriu urma a exista o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă de condamnare pe cauza penală pornită în privința lui Musienco Alexandru în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, pe faptul escrocheriei cu privire la automobilul de model „Lexus LX” cu n/î XXXXX, ce îi aparținea lui Tretiatcenco Valerii, obiectul nemijlocit al litigiului.

Cu adevărat automobilul a fost reînmatriculat la 31.12.2009 la Biroul de înmatriculare a transportului nr. 7 – Chișinău în baza procurii nr. 2110 din 10.05.2008, procură care a fost perfectată la Biroul notarial „Șcerbacova Zinaida”, între Tretiatcenco Valerii și Musienco Alexandru la 10.05.2008, fapt confirmat de notarul Șcerbacova Zinaida.

Procura este una cu titlu general prin care lui Musienco Alexandru i s-a încredințat reprezentarea în toate instanțele judiciare, organele de drept și organele administrației publice ale RM, precum și cu împuternicirea de a putea face tot ce ar putea face Tretiatcenco Valerii pentru realizarea mandatului, fără ca nimeni să poată pune vreo limitare, imprecizie ori imperfecțiune a mandatarului, precum și pentru realizarea acestui mandat, mandatarul va semna oriunde va fi necesar, semnătura lui fiindu-i opozabilă în limitele mandatului.

Prin urmare, prin această procură, Tretiatcenco Valerii l-a împuternicit pe Musienco Alexandru cu un spectru foarte larg de acțiuni, inclusiv și cu privire la proprietăți, acordându-i și dreptul de a semna în locul acestuia oriunde va fi necesar.

Aici instanța în urma analizei tuturor declarațiilor date de Tretiatcenco Valerii pe întreg parcursului penal, întrevede neconcordanțe esențiale ce țin de procura în cauză și consecințele acestora și anume, inițial Tretiatcenco Valerii a declarat că a întocmit doar trei procuri pe numele lui Musienco Alexandru în anii 2012-2013 la notarul public Panuș Carolina, pe care ulterior le-a anulat, și nu a perfectat vreo procură pe automobil, deoarece în acea perioadă (10.05.2008), potrivit datelor din pașaport, s-ar fi aflat în Austria și SUA (f.d. 14, vol. I). Însă în cadrul cercetării judecătorești Tretiatcenco Valerii deja indică că obținând copia acestei procuri de la notarul Șerbacova Zinaida a constatat că aceasta procură a fost eliberată de dânsul pentru procurarea bunurilor imobile și procura indicată a fost eliberată până la procurarea vehiculului, însă pentru procurarea bunurilor imobile este o altă procură din aceeași dată.

La fel, raportul de expertiză grafoscopică nr. 3652 din 01.07.2014 (f.d. 31-33, vol. I) în concluzie indică că semnătura plasată la rubrica „Semnătura mandantului” din procura nr. XXXXX din 10.05.2008, a fost executată probabil de însuși Tretiatcenco Valerii, ale căruia mostre de semnături au fost prezentate și inscripțiile manuscrise, plasate la rubrica „Semnătura mandantului” din procura nr. 2110 din 10.05.2008, au fost executate de însuși Tretiatcenco Valerii, ale căruia mostre de semnături au fost prezentate.

Prin urmare se confirmă cu certitudine că procura a fost perfectată de însuși Tretiatcenco Valerii și ea nu poate fi lovită de nulitate până nu va exista o hotărâre în acest sens, mai mult a produs efecte juridice, care nu pot fi considerate ca fiind contrare legii și reînmatricularea automobilului nu poate fi considerată ca fiind o acțiune ce ar contravine legislației.

De asemenea, martorul Guzun Veaceslav a declarat că fiind manager pe vânzări la „Expauto Grup” SRL a fost rugat de o persoană pe nume Valerii să-i vândă automobilele, deoarece pleacă în SUA, insistând să primească la parcare un automobil pe o perioadă de timp, după care va veni o persoană de încredere care este cumnatul său și va avea grijă să o vândă. Acceptând, la scurt timp Valerii a adus la parcare un automobil de model „Lexus LX 570”, de culoare neagră, i-a lăsat cheile, iar peste câteva zile a venit persoana de încredere a lui Valerii și a luat automobilul (f.d. 14-16, vol. I);

✓ just s-a concluzionat că în rezultatelor acțiunilor inculpaților părții vătămate Chiseliov Alexandr i s-a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege.

Chiseliov Alexandru a încheiat o tranzacție cu un bun prezumat ca fiind legal pus în circuitul civil pe teritoriul Republicii Moldova, asigurându-se că mijlocul de transport este înmatriculat și deține numere de evidență, în situația în care inculpații ar fi acționat în strictă conformitate cu obligațiunile lor de serviciu și prevederile legale acest mijloc de transport nu urma a fi înmatriculat, deoarece anume ultimilor le revenea obligațiunea de a verifica autenticitatea actelor și a altor circumstanțe care permit identificarea și individualizarea mijlocului de transport care urmează a fi înmatriculat, și astfel ar fi exclus punerea în circulația civilă a unui bun sustras peste hotarele RM și ulterior introdus în țară.

Prin declarațiile specialistului Maxim Ursu a fost demonstrată atitudinea neglijentă a lui Țugui Artur față de obligațiunile sale de serviciu, care nemijlocit a examinat mijlocul de transport și semnele de identificare ale acestuia, și care manifestând neglijență, fără a respecta consecutivitatea acțiunilor care ar permite demonstrarea falsificării datelor de identificare a automobilului, în lipsa titlului de proprietate asupra vehiculului importat pe numele lui Burac Denis, a permis înmatricularea lui și punerea în circulația civilă.

Conform pct. 9 al Regulilor de înmatriculare a Mijloacelor de Transport, aprobate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1047 din 08.11.1999 „Cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora”, trebuie să conțină: data și locul întocmirii, esența și condițiile tranzacției, inclusiv costul vehiculului, adresele, datele de identificare și semnăturile părților (pentru persoane juridice – semnăturile autentificate, cu ștampile), datele despre vehicul (marca, modelul, varianta, anul de fabricație, numărul de identificare al mijlocului de transport (VIN), culoarea, numărul curent de producție al șasiului (ramei), caroseriei (atașului) și a motorului).

Art. 20 alin. (7) Cod vamal indică că înmatricularea de stat a mijloacelor de transport auto se efectuează în temeiul titlurilor de proprietate, cu condiția prezentării actelor vamale stabilite de Autoritatea centrală a Serviciului Vamal, care confirmă autorizarea plasării mijlocului de transport în circuitul liber pe teritoriul Republicii Moldova de către Serviciul Vamal.

Analizând acțiunile inculpaților aferent procedurii de înmatriculare a mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, scopul registrului de stat al transportului constă în acumularea și actualizarea informației despre fiecare vehicul (agregat), despre dreptul

de proprietate și alte drepturi patrimoniale asupra acestora, despre titularii de drepturi, despre titlurile de proprietate, despre tranzacții cu vehicule și alte temeuri pentru generarea, modificarea, suspendarea și încetarea drepturilor, având drept sarcini principale identificarea deplină, evidența și documentarea parcului de vehicule și a vehiculelor aflate în trafic internațional, asigurarea protecției și recunoașterii publice a drepturilor de proprietate, de posesie și de folosință asupra vehiculelor, introducerea în țară a controlului automatizat asupra deplasării vehiculelor, susținerea sistemului fiscal și sistemului de asigurări, asigurarea autorităților administrației publice centrale și locale, a agenților economici și a populației cu informații statistice despre numărul și starea tehnică a vehiculelor exploatare în țară, dezvoltarea infrastructurilor de transporturi și prestări de servicii de acest gen. În procesul înmatriculării de stat primare a mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI” VIN-cod nr. XXXXX, inculpații în rezultatul atitudinii neglijente sau neconștiincioase față de obligațiile lor de serviciu, prin neasigurarea prezentei proprietarului mijlocului de transport, prin ne depistarea falsului inscripției de marcaj a caroseriei la acest vehicul și ne îndreptarea mijlocului de transport, documentului de înmatriculare și titlului de proprietate a acestuia către un expert pentru efectuarea unei cercetări tehnico-științifice și în lipsa titlului de proprietate asupra vehiculului importat, au admis înmatricularea vehiculului în cauză în Registrul de stat al transporturilor, cu datele de identificare ale căruia și ale documentelor care-l însoțeau falsificate, automobilul aflându-se în consemn ca fiind sustras pe teritoriul Italiei, prin ce a cauzat daune în proporții mari părții vătămate.

Au fost excluse din învinuirea dusă pe acest episod elementele „*intereselor publice sau*” și „*alte urmări grave*”, făcându-se referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 24 din 17.10.2019.

Argumentele apelantului cu privire la nevinovăția inculpatului Țugui Artur au fost apreciate ca neîntemeiate, fiind infirmate prin materialele cauzei penale;

✓ la caz se impune încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, deoarece infracțiunea prevăzută de art. 329 alin.(1) Cod penal se atribuie la categoria celor ușoare (art. 16 alin. (2) Cod penal) și din data săvârșirii infracțiunii (24.06.2011) până la pronunțarea hotărârii (25.02.2020) au expirat mai mult de 2 ani;

✓ asupra acțiunii civile depusă de Tretiaticenco Valerii, instanța de apel nu s-a expus, invocând prevederile art. 387 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală;

✓ acțiunea civilă depusă de Chiseliiov Alexandr a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea din contul lui Țugui Artur și Ciumac Andrei a 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral, indicându-se că suma solicitată este exagerată, și 9000 euro, echivalentul în lei potrivit cursului oficial a BNM la data executării hotărârii, cu titlu de prejudiciu material;

✓ soarta corpului delict a fost soluționat în conformitate cu prevederile art. 162 Cod de procedură penală.

5. Criticând hotărârea pe motiv de netemeinicie, recursuri ordinare au declarat: procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Călugăreanu Vitalie, partea vătămată Tretiaticenco Valerii, avocatul Ionaș Gheorghe, în numele inculpatului Țugui Artur și avocatul Rogac Lucian, în numele inculpatului Ciumac Andrei.

Procurorul nu este de acord cu achitarea inculpatului Ciumac Andrei pe episodul din 31.12.2009, întemeind recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și motivând că în această parte hotărârea nu cuprinde temeiurile pe care se fundamentează, or în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor și ajunge la o altă concluzie decât prima instanță, urmează a-și expune punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii.

De asemenea, instanța de apel, în decizie, doar enumeră probele administrate și nu s-a expus asupra aprecierii acestora în parte și în ansamblu.

Argumentul că învinuirea este vagă și nefondată este neîntemeiat, ea fiind înaintată în conformitate cu prevederile art. 296 Cod de procedură penală.

Argumentându-și concluziile, instanța de apel a depășit limitele învinuirii prin constatarea că partea vătămată l-a împuternicit pe Musienco Alexandr cu un spectru larg de acțiuni.

În baza celor expuse, se solicită casarea parțială a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în partea învinuirii pe episodul cu partea vătămată Tretiaticenco Valerii.

Partea vătămată Tretiaticenco Valerii prin recursul declarat solicită casarea totală a deciziei și menținerea sentinței, care să fie modificată doar în sensul recalificării în baza art. 329 alin. (1) Cod penal.

În motivarea recursului se invocă că:

- sentința în privința lui Ciumac Andrei nu a fost contestată cu apel, devenind definitivă prin neexercitarea dreptului la apel, prezumându-se că inculpatul a acceptat soluția adoptată de prima instanță;

- efectul extensiv al apelului nu este aplicabil în cazul lui Ciumac Artur deoarece partea civilmente responsabilă este în drept să conteste sentința doar cât privește acțiunea civilă, iar lui Țugui Artur nu i se incriminează săvârșirea infracțiunii în comun cu Ciumac Andrei;

- apelul părții civilmente responsabilă este depus peste termenul legal, iar instanța de apel, admițându-l, nu s-a expus ce a determinat o asemenea concluzie;

- argumentul că procura permitea lui Musienco Alexandr să înstrăineze bunul mobil al lui Tretiatcenco Valerii este nefundat, infirmându-se prin conținutul procurii și a declarațiilor notarului ce a eliberat-o.

În susținerea recursului declarat în numele inculpatului Țugui Artur, **avocatul** Ionaș Gheorghe invocă temeiurile indicate în cererea de apel, completându-le cu afirmația că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului că:

- Țugui Artur a efectuat doar cercetarea preliminară și examinarea vizuală și nu a acceptat înmatricularea automobilului, faptul dat se confirmă prin lipsa semnăturii și ștampilei pe actele prezentate expertului;

- înmatricularea automobilului s-a permis deoarece nu se afla în căutare (răspunsul nr. 814i din 28.06.2011);

- inculpaților nu le poate fi imputată cauzarea nemijlocită a prejudiciilor părții vătămate Chiseliiov Alexandr și încasarea prejudiciului din contul acestora deoarece ultimul a cumpărat bunul de la Durac Denis și că acesta și urmează să răspundă pecuniar;

- declarațiilor inculpatului nu li s-a dat o apreciere.

În drept, recurs este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală și prin el se solicită casarea deciziei cu adoptarea unei hotărâri de achitare a lui Țugui Artur pe motiv că în acțiunile lui nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal și acțiunea civilă să fie lăsată fără soluționare.

Avocatul Rogac Lucian prin recursul declarat în numele inculpatului Ciumac Andrei motivează că nu este de acord cu decizia în partea condamnării și încetării în legătură cu liberarea de răspunderea penală deoarece din materialele cauzei reiese clar

că acesta nu este culpabil în săvârșirea infracțiunii incriminate și că lipsesc componentele infracțiunii.

Verificarea autovehiculului și a agregatelor acestuia ține de competența lui Țugui Artur, fiind eronat indicat că Ciumac Andrei nu ar fi transmis expertului spre verificare actele și autovehiculului.

Martorul Burac Denis a declarat că semnăturile de pe actele de înmatriculare îi aparțin, infirmându-se constatarea că expertul a înmatriculat autovehiculul în lipsa martorului.

În temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală se solicită casarea parțială a deciziei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care Ciumac Andrei să fie achitat deoarece fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal și acțiunea civilă să fie lăsată fără soluționare.

6. La recursul ordinar declarat de partea vătămată Tretiatcenco Valerii, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul inculpatului Ciumac Andrei – Rogac Lucian, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, din motiv că este vădit neîntemeiat, și argumentând că instanța de apel a adoptat o soluție în conformitate cu prevederile legale pe episodul cel vizează pe Tretiatcenco Valerii, neconstatându-se erorile de drept invocate de recurent.

7. Se apreciază că recursurile ordinare au fost depuse în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 19 mai 2020, iar recursurile au fost depuse de: procuror la 25 mai 2020, partea vătămată Tretiatcenco Valerii la 01 iunie 2020 și avocații Rogac Lucian și Ionaș Gheorghe la 15.06.2020.

8. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că recursul avocatului Rogac Lucian, în numele inculpatului Ciumac Andrei, este inadmisibil, iar recursurile procurorului, părții vătămate Tretiatcenco Valerii și a avocatului Ionaș Gheorghe, în numele inculpatului Țugui Artur, urmează a fi admise, casată total decizia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Rogac Lucian, în numele inculpatului Ciumac Andrei, se statuează următoarele:

Art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală stipulează că, judecând recursul, instanța adoptă soluția de respingere a recursul ca inadmisibil.

Potrivit art. 420 Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel ca instanțe de apel. Nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art. 401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația.

Din actele cauzei rezultă că inculpatul Ciumac Andrei cât și apărătorul acestuia nu au contestat cu apel sentința și nu s-au alăturat la apelurile declarate de celelalte părți.

Inculpatul Ciumac Andrei a fost pus sub învinuire pentru fapte proprii deosebite de cele ale lui Țugui Artur.

Apelurile declarate de avocatul Ionaș Gheorghe și partea civilmente responsabilă se referă la latura penală ce-l vizează pe Țugui Artur și la cea civilă.

Prima instanță a recunoscut vinovat și condamnat pe Ciumac Andrei la pedeapsă cu închisoare și privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale, rezultată din aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei principale fiind suspendată condiționat pe termen de probă.

Prin soluția enunțată de instanța de apel, Ciumac Andrei a fost declarat nevinovat pe un capăt de acuzare și a recalificat acțiunile acestuia și a dispus încetarea procesului penal, liberându-l de răspundere penală, creându-i o situație mai favorabilă.

Raportând normele legale enunțate la situația reținută în cauză, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Rogac Lucian, în numele inculpatului Ciumac Andrei, din motivul neutilizării de către recurent și clientul acestuia a căii ordinare de atac – apelul.

Cu referire la recursurile ordinare declarate de procurorul, partea vătămată Treiatcenco Valerii și avocatul Ionaș Gheorghe, în numele inculpatului Țugui Artur, se menționează că:

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, să caseze total sau parțial hotărârea atacată și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Dispoziția art. 434 Cod de procedură penală stipulează că, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor

invocate în recurs de titularul acestuia, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Recurenții în recursurile declarate se invocă incidența cazurilor de casare prevăzute la pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, făcând solicitări de menținere a sentinței (*partea vătămată Tretiatcenco Valerii*) cât și de dispunere a rejudecării cauzei de instanța de apel, în alt complet de judecată (*procuror și avocatul Ionaș Gheorghe*).

La caz se impune concluzia de dispunere a judecării cauzei de către instanța de apel și nu poate fi preluată concluzia primei instanțe deoarece hotărârea nu corespunde rigorilor prevederilor art. 394 Cod de procedură penală, or deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (*hotărârea CtEDO Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (*hotărârea CtEDO Moreira Ferreira versus Portugalia*).

În confirmarea celor enunțate Colegiul menționează că prima instanță:

- doar a enunțat probele, descriind și conținutul unora, nefăcând o apreciere a întregului material probator din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității probelor așa cum cer prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

- nu și-a motivat soluția de admitere a unor probe și de excludere a altora, neexpunându-se și asupra argumentelor invocate în apărare;

- nu a făcut o calificare oficială corectă a acțiunilor inculpaților;

- admițând acțiunile civile depuse de părțile vătămate nu s-a expus asupra tuturor solicitărilor reclamanților și în termeni generali a motivat soluția adoptată, fără a se referi la probele ce confirmă quantumul prejudiciului material și nu a indicat care sunt circumstanțele ce au permis mărimea quantumului prejudiciului moral;

- nu a motivat quantumul și modalitatea de executare a pedepsei stabilite inculpaților, iar cele reținute la capitolul individualizarea pedepsei nu pot fi considerate ca corespunzând rigorilor legii.

Verificând criticile expuse în recursuri în raport cu decizia, Colegiul constată, că acestea sânt întemeiate și că erorile de drept nu pot fi corectate în prezenta procedură, or

instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat în ordine de apel cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.

Astfel, din interpretarea art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel adoptă următoarea soluție: *admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.*

Instanța de apel a adoptat soluția de „**admitere inclusiv din alte motive**” a apelurilor.

Soluția enunțată nu este specifică materiei penale și nu este reglementată de Codul de procedură penală și, prin urmare, instanța de apel a pronunțat o soluție neprevăzută de art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală când a decis „**Admite, inclusiv din alte motive, apelul avocatului în numele inculpatului Țugui Artur, și apelul Agenției Servicii Publice...**”, or doar sentința poate fi casată parțial sau total, inclusiv din oficiu, presupunându-se casarea în afara temeiurilor și motivelor invocate de apelanți, adică din alte motive.

Soluția adoptată de instanța de apel nu corespunde și prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală potrivit căroră *sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazul expirării termenului de prescripție*, or, deși, în partea descriptivă a hotărârii a fost reținută vinovăția inculpaților, în partea dispozitivă a actului judecătoresc, nu se regăsește mențiunea privind constatarea că Ciumac Andrei și Țugui Artur se recunosc vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, fiind indicat doar că procesul penal intentat în privința acestora se încetează, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Conform dispozitivului hotărârii, instanța de apel, la judecarea apelurilor, a aplicat prevederile art. 411 Cod de procedură penală (efectul extensiv al apelului).

Raportând partea rezolutivă cu cea dispozitivă a hotărârii, se constată că lipsește o motivare a soluției de examinare a cauzei prin extindere cu privire la părțile care nu au declarat apel sau la care acesta nu se referă.

În concordanță cu dispoziția art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel se referă și la cazul *dacă infracțiunea a fost corect calificată.*

Art. 113 Cod penal prevede că *se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală, calificarea oficială a infracțiunii efectuându-se la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.*

În speță, prevederile art. 113 Cod penal nu au fost întocmai respectate de către acuzare, iar eroarea de drept nu a fost înlăturată de prima instanță și cea de apel, existând neconcordanță între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de Ciumac Andrei și Țugui Artur și semnele componentei infracțiunii reținute în seama lor.

Lecturând descrierea faptei prejudiciabile reținute în seama lui Ciumac Andrei și Țugui Artur, aceștia au cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale lui Chiseliov Alexandru în calitate de persoană fizică.

Încadrând acțiunile inculpaților în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a făcut referire și la „cauzarea de daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice”, fără a fi descris în fapta prejudiciabilă în ce constată această cauzare de daune și fără a fi identificată persoana juridică, căreia i s-a adus atingere la drepturi.

Instanța de apel a admis apelul părții civilmente responsabile, însă nu a dezbătut argumentul primei instanțe cu referire la încasarea și din contul ÎS „Registru” a prejudiciului material pentru partea vătămată Chiseliov Alexandr, iar în lumina jurisprudenței CtEDO, constatările primei instanțe, dacă nu sunt dezbătute de instanța ierarhic-superioară, trebuie considerate ca fapte stabilite (hotărârea CtEDO *Grădinar versus Republica Moldova*).

În baza celor expuse supra, Colegiul concluzionează, că erorile procesuale enunțate nu pot fi reparate în prezenta procedură, impunându-se casarea totală a deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, or judecarea apelurilor a avut loc cu derogări de la normele procesual-penale și nu a fost soluționat fondul apelurilor, iar instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia

și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) și 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Rogac Lucian, în numele inculpatului Ciumac Andrei.

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Călugăreanu Vitalie, partea vătămată Tretiatcenco Valerii și avocatul Ionaș Gheorghe, în numele inculpatului Țugui Artur, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020 în cauza penală privindu-i pe **Ciumac Andrei XXXXX** și **Țugui Artur XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 20 august 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecător

Liliana Catan

Judecător

Ion Guzun

Judecător

Victor Burduh

Judecător

Nicolae Craiu